

TALABALARNING MUSTAQIL ISHI XUSUSIYATLARINI O‘RGANISH

D.A.Xalilov*, G.M.Qurbonova**

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Farg‘ona filiali

*-dotsenti, **-1-bosqich magistranti

E-mail: murodk943@gmail.com

***Annotatsiya:** Ushbu maqolada talabalar mustaqil ishi tahlili berilgan. Mustaqil ishda elektron texnologiyalardan foydalanish natijalari keltirilgan.*

***Kalit so‘zlar:** ta’lim, talabalarning mustaqil ishi, elektron texnologiyalar.*

THE INVESTIGATION OF CHARACTERISTICS STUDENTS’ INDEPENDENT WORK

***Abstract:** In this article, the independent work of students is analysed. The results of utilization of electronic technologies in independent work are given.*

***Keywords:** education, independent work of students, electronic technologies.*

Universitetda tahsil oluvchi talabalarning mustaqil ishi ta’lim jarayonlarini tashkil etish shaklida ko‘rib chiqiladi va ularning muhim qismini ifodalaydi. U talabalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga, ularda ma’lum fanlar sohasidagi bilim, ko‘nikma va malakalarni, shuningdek, shaxsiy bilimlarni rivojlantirishga qaratilgan [1, 2]. Ushbu ishda talabalar mustaqil ishlardan foydalanishining o‘ziga xos xususiyatlari o‘rganiladi.

Talabalarning mustaqil ishlarining tarkibiy qismlarini tahlil qilish. Mustaqil ish turli nuqtai nazar orqali tahlil qilinishi mumkin: faoliyatning alohida turlari, o‘qitishdagi yondashuvlar, faoliyatni tashkil etish shakllari va boshqalar. Mustaqil ish rejalashtiriladi, bu amaliyotda qo‘llaniladigan nazariy bilim va ko‘nikmalarni

tizimlashtirish, birlashtirish, chuqurlashtirish bilan bog‘liq. Bu jarayonda kasbiy kompetensiyalar, fikrlashdagi mustaqillik shakllanadi. [3].

Mustaqil ishlash tufayli aqliy mehnat madaniyati oshadi. Ijodiy faoliyat turlari rivojlanadi, dunyoqarash kengayadi, ma’lum motivlar mavjudligi sababli ta’lim olishga rag‘batlantirilish sodir bo‘ladi [4].

Mustaqil ish turlari orasida quyidagilarni ajratish mumkin:

1. Rejalashtirilgan auditoriya mashg‘ulotlari davomidagi mustaqil ish (ma’ruzalar o‘tkazishda, amaliy va laboratoriya ishlarini bajarishda);
2. Konsultatsiyalar davomidagi mustaqil ish;
3. Uy vazifalar, shuningdek, rejadan tashqari ishlarni hal qilish.

Mustaqil ishni tashkil qilish shakllari va usullari:

1. Ijodiy vazifalarni tayyorlash.
2. O‘quv jarayonida o‘rgatuvchi o‘yinlardan foydalanish.
3. Vizual audio, video materiallar va qo‘llanmalardan foydalanish.
4. Muayyan vaziyatlarni tahlil qilish.
5. Talabalarni olimpiada va musobaqalarga jalb qilish.
6. Kutubxonalar va Internet tarmoqlarida ma’lumot to‘plash.

Talabalarning AKT kompetensiyasining asosiy tarkibiy qismlari quyidagilardan iborat:

- 1) ishlarni turli xil axborot tashuvchi elektron vositalar bilan o‘tkazish;
- 2) ofis dasturlari asosida ish olib borish;
- 3) tarmoq axborot resurslaridan foydalanish;
- 4) turli multimediyalar vositalaridan ma’lumot olish;
- 5) masofaviy yondashuvlar yordamida o‘qitish.

Kompetensiyalar asosiy, texnologik va kasbiy turlarga bo‘linadi. Birinchisida AKT asoslaridan foydalanadi. Ikkinchisi dasturiy ta’minot va tarmoq resurslarini tahlil qiladi. Uchinchisida ish va dasturlar uchun yangi vositalarni yaratiladi.

Mustaqil ishda elektron texnologiyalardan foydalanish natijalari. Elektron texnologiyalar talabalarning mustaqil ishlarining sifatini sezilarli darajada oshirishi

mumkin. Masalan, laboratoriya mashg‘ulotlarida turli xil tajribalarni o‘tkazishda asboblarni qo‘llaniladi, ularning asosida tegishli ma’lumotlarni qayta ishlash va namoyish qilish mumkin. Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Farg‘ona filiali tajribalar uchun zarur bo‘lgan laboratoriyalardan foydalanadi; tajribalar maydon sharoitlarida amalga oshirilishi mumkin.

Uskunalar turli laboratoriyalarda o‘rnatilgan: fizika, elektrotexnika, robototexnika va boshqalar. Talabalar o‘lchovlarni avtomatlashtirish, natijalarni tekshirish va tuzatish imkoniyatiga ega.

Xulosa.

Shunday qilib, axborot texnologiyalari o‘quv jarayonlarini takomillashtirishda yangi imkoniyatlarga yo‘l ochmoqda, talabalarning kognitiv faolligini oshirmoqda va yuqori ijodiy darajadagi talabalarning mustaqil va jamoaviy ishlarini tashkil etish imkoniyatlarini bermoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. T.A.Tsepkovskaya, V.N,Kostrova Universitetda tahsil oluvchi talabalarning asosiy xususiyatlari // To‘plamda: Antroposentrik fanlar: ta’lim va shaxs shakllanishiga zamonaviy nazar tashlash. VII Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari 2018. 132-133-b.
2. D.Y.Djulyabin, A.P.Stepanchuk Universitetda tahsil oluvchi talabalar xususiyatlarining rivojlanishi // To‘plamda: Antroposentrik fanlar: ta’lim va shaxs shakllanishiga zamonaviy nazar tashlash. VII Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari 2018. 138-139-b.
3. M.N.Gladkova, M.A.Karpova, M.P.Proxorova Kasbiy ta’limda fikrlarni realizatsiya qilishning shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvi // Ijtimoiy muammolarning zamonaviy tadqiqotlari (elektron ilmiy jurnal). 2018. № 8-2. 19-22-b.
4. Y.P.Preobradjeskiy Gumanistik yondashuvlar asosida mutaxassisning ajralmas shaxsiyatini shakllantirish // To‘plamda: Antroposentrik fanlar: ta’lim va shaxs shakllanishiga zamonaviy nazar tashlash. VIII Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. 2018. 149-151-b.